



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

Caput centesimum sexagesimum nonum. Jesus Servator.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

rum erit mons Domus Domini preparatus in vertice montium, & sublimis super colles: & stant ad eum populi. Et properabunt gentes multae, & dicent, Venite, ascendamus ad montem Domini, & ad domum Dei Jacob: & docebit nos de viis suis, & ibimus in semitis ejus: quia de Sion egredietur lex, & verbum Domini de Jerusalem. Et judicabit populos multos, & corripiet gentes fortes usque in longinquum.

Soph. 3. 8. Quapropter expecta me, dicit Dominus, in die resurrectionis meae in futurum: quia iudicium meum, ut congregem gentes, & colligam regna, & effundam super eos indignationem meam, omnem iram furoris mei; in igne enim zeli mei devorabitur omnis terra.

CAPUT CLXVII.

Apostoli Jesu iudices.

SAP. 3. 7, 8. Fulgebunt iusti, & tanquam scintilla in arundinetis discurrent: iudicabunt nationes, & dominabuntur populis, & regnabit Dominus illorum in perpetuum.

MATTH. 19. 28. Jesus autem dixit illis, Amen dico vobis, quod vos qui secuti estis me, in regeneratione, cum sederit Filius hominis in sede maiestatis suae, sedebitis & vos super sedes duodecim, iudicantes duodecim tribus Israel. Et Luc. 22. 28, & seq.

CAPUT CLXVIII.

Jesu omnis potestas à Patre data.

DAN. 7. 13, 14. Aspicebam ergo in visione noctis, & ecce cum nubibus caeli quasi Filius hominis veniebat, & usque ad Antiquum diorum pervenit; & in conspectu ejus obtulerunt eum. Et dedit ei potestatem, & honorem, & regnum; & omnes populi, tribus, & lingua ipsi servient: potestas ejus, potestas aeterna, quae non auferetur; & regnum ejus, quod non corrumpetur.

MATTH. 28. 18. Et accedens Jesus locutus est eis, dicens, Data est mihi omnis potestas in caelo & in terra.

Joh. 13. 3. Sciens quia omnia dedit ei Pater in manus.

Joh. 17. 1, 2. Haec locutus est Jesus, & sublevatis oculis in caelum, dixit, Pater, venit hora, clarifica Filium tuum, ut Filius tuus clarificet te: sicut dedisti ei potestatem omnis carnis; ut omne quod dedisti ei, det eis vitam aeternam.

Ebr. 1. 2. Novissime diebus istis locutus est nobis in Filio, quem constituit heredem universorum.

Ebr. 2. 8. Omnia subiecisti sub pedibus ejus. In eo enim quod omnia ei subjecit, nihil dimisit non subiectum ei.

CAPUT CLXIX.

Jesús Servator.

PSALM. 71. 1, & seq. Deus, iudicium tuum regi da, & justitiam tuam filio regis iudicabis pauperes populi, & salvos faciet filios pauperum, & humili-

MATTH. 1. 21, & seq. Paries autem Filium, & vocabis nomen ejus Jesum; ipse enim salvum faciet populum suum à peccatis eorum. Et Luc. 1. 31, & 2. 21.

bit calumniatorem. Et permanebit cum Sole, & ante Lunam, in generatione, & generationem.

Psal. 73. 12. Deus autem rex noster ante secula, operatus est salutem in medio terra.

Psal. 97. 1, & seq. Cantate Domino canticum novum, quia mirabilia fecit. Salvavit sibi dextera ejus, & brachium sanctum ejus. Notum fecit Dominus salutare suum; in conspectu gentium revelavit justitiam suam. Recordatus est misericordiae suae, & veritatis suae domui Israel. Viderunt omnes termini terra salutare Dei nostri.

Psal. 117. 21, & seq. Confitebor tibi quoniam exaudisti me, & factus es mihi in salutem. Lapidem, quem reprobaverunt adificantes, hic factus est in caput anguli. A Domino factum est istud, & est mirabile in oculis nostris. Haec dies quam fecit Dominus, exultemus & letemur in ea. O Domine, saluum me fac; o Domine, bene prosperare: benedictus qui venit in nomine Domini Confitebor tibi, quoniam exaudisti me, & factus es mihi in salutem.

Isa. 12. 2, 3. Ecce Deus Salvator meus, fiducialem agam, & non timebo: quia fortitudo mea, & laus mea Dominus, & factus est mihi in salutem. Haurietis aquas in gaudio de fontibus Salvatoris.

Isa. 19. 19, 20. In die illa erit altare Domini in medio terra Egypti, & titulus Domini juxta terminum ejus erit in signum, & in testimonium Domino exercituum in terra Egypti. Clamabunt enim ad Dominum a facie tribulantis, & mittet eis Salvatorem & propugnatorem, qui liberet eos.

Isa. 25. 8, 9. Praecipitabit mortem in sempiternum, & auferet Dominus Deus lacrymam ab omni facie, & opprobrium populi sui auferet de universa terra, quia Dominus locutus est. Et dicit in die illa, Ecce Deus noster iste, expectavimus eum, & salvavit nos; iste Dominus, sustinimus eum, & salvavit nos: iste Dominus, sustinimus eum, exultabimus, & letabimur in salvari ejus.

Isa. 33. 22. Dominus enim iudex noster, Dominus legifer noster, Dominus rex noster, ipse salvabit nos.

Isa. 35. 4, & seq. Dicite pusillanimis, confortamini, & nolite timere: ecce Deus vester ultionem adducet retributionis, Deus ipse veniet, & salvabit vos. Tunc aperientur oculi caecorum, & aures surdorum patebunt: tunc saliet sicut cervus claudus, & aperta erit lingua mutorum.

Isa. 45. 8. Rorate caeli desuper, & nubes pluant iustum; aperiatur terra, & germinet Salvatorem, & justitia oriatur simul: ego Dominus creavi eum.

Isa. 46. 12, 13. Audite me duro corde, qui longe estis a justitia: prope feci justitiam meam, non elongabitur, & salus mea non

Matth. 18. 11. Venit enim Filius hominis salvare quod perierat. Et Luc. 9. 56. & 19. 10.

Matth. 27. 39, & seq. Prætereuntes autem blasphemabant eum, moventes capita sua, & dicentes, Vab, qui destruis Templum Dei, & in triduo illud reedificas, salva te ipsum; si Filius Dei es, descende de cruce. Similiter & Principes Sacerdotum illudentes cum Scribis & Senioribus dicebant, Alios salvos fecit, seipsum non potest salvum facere. Et Marc. 15. 28, 29. Luc. 23. 35, & seq.

Luc. 1. 69, & seq. Et erexit cornu salutis nobis, in domo David pueri sui, sicut locutus est per os sanctorum, qui a seculo sunt, Prophetarum ejus; salutem ex inimicis nostris, & de manu omnium qui oderunt nos.

Luc. 2. 10. Et dixit illis Angelus, Nolite timere, ecce enim evangelizo vobis gaudium magnum, quod erit omni populo; quia natus est vobis hodie Salvator, qui est Christus Dominus, in civitate David.

Luc. 2. 29, 30. Nunc dimittis servitium tuum, Domine, secundum verbum tuum in pace; quia viderunt oculi mei, salutare tuum, quod parasti ante faciem omnium populorum.

Luc. 3. 4, & seq. Sicut scriptum est in libro sermonum Isaie propheta, Vox clamantis in deserto, Parate viam Domini, rectas facite semitas eius & videbit omnis caro salutare Dei.

Joh. 3. 14, & seq. Et sicut Moyses exaltavit serpentem in deserto, ita exaltari oportet Filium hominis, ut omnis qui credit in ipsum non pereat, sed habeat vitam aeternam. Sic enim Deus dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret, ut omnis qui credit in eum non pereat, sed habeat vitam aeternam. Non enim misit Deus Filium suum in mundum, ut judicet mundum, sed ut salvetur mundus per ipsum. Et Joh. 12. 47.

Joh. 4. 22, 42. Vos adoratis quod nescitis; nos adoramus quod scimus, quia salus ex Judaeis est Et mulieri dicebant, Quia jam non propter tuam laqueam credimus, ipsi enim audivimus, & scimus quia hic est vere Salvator mundi.

Joh. 5. 34. Ego autem non ab homine testimonium accipio, sed hac dico ut vos salvifitis.

Joh. 10. 9. Ego sum ostium: per me si quis introierit, salvabitur.

Joh. 17. 13. 2. Haec locutus est Jesus: & sublevatis oculis in caelum, dixit, Pater, venit hora, clarifica Filium tuum, ut Filium tuum clarificet te; sicut dedisti ei potestatem omnis carnis; ut omne quod dedisti ei, det eis vitam aeternam.

Ad. 4. 10, & seq. Notum sit omnibus vobis, & omni plebi Israel, quia in nomine Domini nostri Jesu Christi Nazareni, quem vos

Christi Jesu & Ecclesie connubium referre auctor quoque est Paulus in Epistola ad Ephesios. Eva suavis admittitur peccatum: Maria partu oritur peccati remedium. Per lignum morti nos tradidit Adamus: per lignum, vita nos restituit Jesus. Fructum arboris, per quem bonum & malum noscebatur, degustat Adamus: de Christo Jesu prædixit Isaias: *Butyrum & mel comedit, ut sciat reprobare malum, & eligere bonum.* Nudus peccavit Adamus: nudus peccatum in cruce reparavit Christus. Post admissum peccatum terrestri Paradiso exit Adamus: post reparatum peccatum celestem paradysum subit Jesus. Dormiente Adamo creatur Eva: moriente Jesu nascitur Ecclesia. Ex Adamo & Eva nascuntur homines: ex Christo & Ecclesia renascuntur homines. Quin & Ebraei sepultum in Golgotha monte Adamum fabulati sunt. Penes eos rei fides esto: palam certe refragatur Hieronymus. Hanc comparisonem à contrariis petiisse Paulum recte observatum est ab Origene: ita ut in genere similitudo, in specie oppositio inter utrumque appareat.

II. Alteram Jesu Christi figuram exhibet nobis Abelis & Caini historia. Quem admodum Abeli integerrimo viro Caini fratris invidiam conflavit eximia pietas, ita Jesu hominum omnium innocentissimo fratrum Judæorum odium virtutes suæ pepererunt. Fuit Abel ovium pastor, Jesus hominum. Abeli mortem parat Cainus, Jesu Judæi. Abelum foras ad mortem educit Cainus; Jesum Judæi ad supplicium extra Hierosolymam rapiunt. Vox sanguinis Abelis clamat ad Deum de terra: de Jesu sic disse- rit Paulus ad Ebræos: *Accessistis ad Testamenti Novi mediatorem Jesum, & sanguinis asper- sionem melius loquentem quam Abel.* Hanc Caino pœnam criminis irrogat Deus, ut sacer & detestabilis sit in terra hac, quam fraterno sanguine resperfit: Judæos vulgo execrabiles esse videmus; in Ecclesia præsertim Christiana, quæ Jesu sanguine lota ac mundata est. Futurum præterea addit Deus, ut terram à se fecdatam vanis laboribus Cainus exerceat, nullos ipsi fructus, operæpretium nullum reddaturam: miseranda quippe hæc est Judæorum conditio, ut præscam & antiquatam Synagogam, & abrogatos ritus frustra concelebrent, nec quicquam proficiant ad salutem. Exilio quoque Cainum multat Deus, patriisque sedibus ejicit; sic tamen ut tutam ei & incolumem vitam præstet: profugi passim & extorres errant Judæi, nec penitus tamen excin- duntur, sed certa gens, ab aliis discreta esse pergunt; juxta illustre hoc Jeremias ora- culum: *Hæc dicit Dominus, qui dat Solem in lumine diei, ordinem Lunæ & stellarum in lumine noctis: qui turbat mare, & sonant fluctus ejus; Dominus exercituum nomen illi.* Si defecerint leges istæ coram me, dicit Dominus, tunc & semen Israël deficiet, ut non sit gens coram me cunctis diebus. Signo quodam Cainum notavit Deus, quo agnitus vulgo mortem effugeret: Judæi variis in locis certo colore vel nota insignes esse ju- bentur. Hanc Christi Jesu & Abelis comparisonem profecutus est Rupertus Abbas

Tuitiensis.

III. Alius etiam Christi typus in Noacho consistit, cujus nomen petitur à verbo נח, cui consolationis & quietis significatio inest: id de se pollicetur Jesus cum ait: *Venite ad me omnes, qui laboratis & operati estis, & ego reficiam vos. Tollite jugum meum super vos, & discite à me quia mitis sum & humilis corde; & invenietis requiem animabus vestris.* Noë, inquit Moses, invenit gratiam coram Domino; Noë vir justus atque perfectus fuit in generationibus suis, cum Deo ambulavit: Jesus, inquit Lucas, proficiebat sapientia, & ætate, & gratia apud Deum & homines. Gratia, inquit Johannes, & veritas per Jesum Christum facta est. Justum præterea Noë dictum fuisse Jesum ostendimus; in æternum vero perfectum esse scribit Paulus ad Ebræos. Terras inundante Diluvio, totumque humanum genus delente, ii tantum perniciem instantem effugunt, quos servat Noachus: grassante per terras peccati lue, hominesque in cer- tum interitum adducente, ii tantum imminenti subducuntur exitio, quos Jesus salvos esse voluit. *Nec enim, inquit Petrus, aliud nomen est sub celo datum hominibus, in quo oporteat nos salvos fieri.* Et uterque homines per lignum præstat incolumes. In Arca vero Ecclesie figuram deprehenderunt præsci ac novitii Scripturæ sacræ Interpretes, extra quas si qui deprehensi sunt, certissimo interitu, hi temporario, illi æterno sunt consumti. Nudatus Noachus à Chamo filio irrisus est; cum interea filii ejus alii duo singularem ipsi pietatem ac reverentiam præstiterunt, ac propterea illum pa- ter diris devovit, his fausta omnia apprecatus est: nudus in cruce pendens Christus Jesus ab Israël filio ludibrio habitus est; cum verus Israël & populus gentium, ejus quoque filii, in ipsius obsequium cultumque concesserint: & idcirco Deo ille abominatus extrema per omnia infelicem vitam trahit, dum huic cœlestis gratia aspirat.

IV. Præclarum in Melchisedeco Jesu exemplar agnoscit Paulus in Epistola ad Ebræos. Ait enim: *Primum quidem interpretatur Rex justitia; deinde autem & Rex Sa-*

lem; quod est, Rex pacis, sine patre, sine matre, sine genealogia; neque initium dierum, neque finem vite habens; assimilatus autem Filio Dei, manet sacerdos in perpetuum. Hæc in Jesu *xermea* extant valde manifesta: nam & regia ejus potestas, & præstans justitia, & insigne pacis studium prædicantur in Veteri Testamento ac in Novo, ut probatum est à me in Parallellismo. Sine patre natus est, quippe ex Virgine; sine matre, quippe Filius Dei; cujus genealogia nulla est, ut pote Dei, parentum majorumque feriem haudquaquam percensentis. Neque initium habet, neque finem; quippe ab omni retro ævo à Patre natus est, nulla temporum diuturnitate unquam extinguendus: cui dixit Deus: *Tecum principium in die virtutis tue, in splendoribus Sanctorum;*

Psal. 109. 3.
Eccli. 24. 14.
Isa. 41. 4. &
44. 6. & 48. 12.
Apoc. 22. 13.
Ebr. 7. 12. &
seq.

Ebr. 10. 11. &
seq.
Psal. 44. 8.
Tertull. adv.
Marcion. libr.
5. cap. 9.

Psal. 109. 6.
Gen. 14. 18.

Malach. 1. 11.

Cun. De rep.
Ebr. libr. 3.
cap. 3.

Isaacus,
Gal. 4. 4.

Dan. 7. 9. 23.

Rom. 6. 23.
Rom. 1. 2.

Rom. 8. 32.

Aries ab
Abrahamo
immolatus,

Rom. 15. 14.
Gal. 1. 27.
Joh. 6. 50. &
seq.

Josephus,

ex utero ante Luciferum genui te: qui ipse de se hæc prædicat: *Ab initio & ante secula creata sum, & usque ad futurum seculum non desinam;* qui primum se & novissimum esse ait, Alpha & Omega, principium & finem. Unde Paulus comparationem Jesu cum Melchisedeco persequens, *Melioris testamenti,* inquit, *sponsor factus est Jesus: & alii quidem plures facti sunt sacerdotes, idcirco quod mortis prohiberentur permanere: hic autem eo quod maneat in æternum, sempiternum habet sacerdotium.* Unde & *salvare in perpetuum* quod & subinde repetit. Sacerdos fuit Jesus, non oleo illo ex arborum fructibus expresso unctus, sed oleo lactis præ confortibus suis; non Ebræorum solum sacerdos, sed Ethnorum quoque, & ut Tertulliani verba usurpem, *Præputiati Sacerdotii Pontifex;* perinde ut Melchisedec, qui non inter Ethnicos solum, sed erga Abrahamum etiam Ebræorum parentem sacerdotio functus est. Ethnicorum etiam rex fuit Melchisedec: Christus *judicabit in nationibus,* ut est in centesimo nono Psalmo. Incircumcisus fuit Melchisedec: Christus circumcisionem abrogavit. Denique & hæc Moysi verba: *At vero Melchisedec rex Salem, proferens panem & vinum, erat enim Sacerdos Dei altissimi, benedixit ei,* Melchisedeci similitudinem aliam declarant cum Jesu Christo, à quo sacrificium panis & vini in Eucharistia sacramento institutum est; quod etiam Malachie vaticinatione celebratur. Atque hæc Christi & Melchisedeci similitudine ductus Petrus Cunaus, homo acutus & eruditus, unum eundemque fuisse ausus est asseverare, & in ea forma, quam Christus Jesus gessit deinde in terris, Abrahamo victori sese Filium Dei obtulisse. Quam opinionem expendere, atque eam etiam quam defendit Hieronymus in Epistola ad Evagrium, instituti mei non est.

V. Multas quoque Jesu similitudines gessisse Isaacum deprehendimus. Isaacum genuit centenarius pater, & ut sacris utar locutionibus, plenus dierum: *Ubi venit plenitudo temporis, misit Deus Filium suum;* verba sunt Pauli ad Galatas. Qui Christi Pater *Antiquus dierum* à Daniele appellatur. Matre vetula, & ad illam diem sterili natus est Isaacus: Synagogæ filius fuit Jesus, matris pulchræ quidem, & decoris ritibus ac splendidis cerimonis ornata; sed jam effectæ & infecundæ, quippe non conferentis gratiam Spiritus sancti, per quam cordibus humanis charitas infunditur, gratiam, inquam, illam, quæ, ut ait Paulus, vita æterna est. Promissionis filius fuit Isaacus: Jesum Deus *promisit per Prophetas suos in Scripturis sanctis,* inquit Paulus. Unigena uterque fuit. Isaacus à patre sacrificio destinatus, & ad mortem ductus est: Deus Jesu *proprio Filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum;* uti scribit Paulus ad Romanos. Isaacus ligna, quibus imponendus & immolandus erat, itidem ut Jesus crucem, in montem ipse portavit.

VI. Sed & Aries ipse, quem immolavit Abrahamus, plurimas venturi Christi notas in se habuit. Eadem quippe in ariete *xermea* ad Christum pertinentia reperio, ac in agno & ove, quæ supra in Parallellismo observari possunt: simplicitatem dico, innocentiam, patientiam, & quod morti vel ab ipso ortu destinatur. Quibus & hæc adjiciemus, hortari nos Apostolum, ut induamus Christum, quod detonia ex arietibus lana vestiamur: hortari nos Jesum ipsum apud Johannem, ut carnem suam edamus, quod arietina & agnina carne vescamur: cornibus hæsisse in vepreto Arietem Abrahami, spinis Jesum coronatum fuisse, toroque vitæ decursu summas difficultates & angustias tolerasse: Abrahamum post tergum conspexisse Arietem, sed & Jesum post multos annos de se oriturum prævidisse; atque id significasse Jesum cum diceret: *Abraham pater vester exultavit, ut videret diem meum: vidit, & gavisus est: Abrahamum Deo sacrificasse Arietem, Isaaco filio succidaneum; passum quoque esse Deum, ut pro hominibus à se procreatis sibi Jesus mactaretur.* Eadem denique loca sacrificio utriusque celebrata sunt, illius Moriæ, hujus Golgotha, mons uterque Hierosolymitanus. Quanquam in ipso Golgotha, in quo mortem tulit Christus, Arietem Abrahami immolatum esse Judæi opinantur.

VII. Damus & aliam Christi Jesu imaginem, Josephum, qui itidem ut Isaacus patre jam sene natus fuit, coque diuturnam Christi expectationem significavit. Cum

morabitur. Dabo in Sion salutem, & in Israël gloriam meam.

Isa. 49. 6, 25. Et dixit, Parum est ut sis mihi servus ad suscitandas tribus Jacob, & facies Israël convertendas; ecce dedi te in lucem gentium, ut sis salus mea usque ad extremum terra. . . . Quia hæc dicit Dominus, Equidem & captivitas à forti tolletur, & quod ablatum fuerit à robusto salvabitur. Eos vero qui judicaverunt te, & ego judicabo: filios tuos ego salvabo.

Isa. 51. 5. Prope est Justus meus, egressus est Salvator meus; & brachia mea populos judicabunt: me insula expectabunt, & brachium meum sustinebunt.

Isa. 52. 10. Paravit Dominus brachium sanctum suum in oculis omnium gentium, & videbunt omnes fines terra salutare Dei nostri.

Isa. 60. 16. Et scies quia ego Dominus salvans te, & redemptor tuus fortis Jacob.

Isa. 62. 1, 11. Propter Sion non tacebo, & propter Jerusalem non quiescam, donec egrediatur ut splendor Justus ejus, & Salvator ejus ut lampas accendatur. . . . Ecce Dominus auditum fecit in extremis terra, Dicite filia Sion, Ecce Salvator tuus venit; ecce merces ejus cum eo, & opus illius coram illo.

Isa. 63. 8, 9. Et dixit, Verumtamen populus meus est, filii non negantes, & factus est eis Salvator. In omni tribulatione eorum non est tribulatus, & Angelus faciei ejus salvavit eos: in dilectione sua, & in indulgentia sua ipse redemit eos, & portavit eos, & elevavit eos cunctis diebus seculi.

Jerem. 23. 5, 6. Ecce dies veniunt, dicit Dominus, & suscitabo David germen justum, & regnabit Rex, & sapiens erit, & facies judicium & justitiam in terra. In diebus illis salvabitur Juda, & Israël habitabit confidenter; & hoc est nomen quod vocabunt eum, Dominus justus noster. Et Jerem. 33. 16.

Joël 2. 31, 32. Sol convertetur in tenebras, & Luna in sanguinem, antequam veniat dies Domini magnus & horribilis. Et erit, omnis qui invocaverit nomen Domini, salvus erit; quia in monte Sion, & in Jerusalem erit salvatio, sicut dixit Dominus, & in residuis quos Dominus vocaverit.

Habac. 3. 13, 18. Egressus es in salutem populi tui, in salutem cum Christo tuo. . . . Ego autem in Domino gaudebo, & exultabo in Deo Jesu meo.

Zach. 9. 9. Exulta satis, filia Sion; jubila, filia Jerusalem; ecce Rex veniet tibi justus & Salvator; ipse pauper & ascendens super asinam, & super pullum filium asina.

crucifixus, quem Deus suscitavit à mortuis, in hoc iste adstat coram vobis sanus. Hic est lapis, qui reprobatus est à vobis edificantibus, qui factus est in caput anguli, & non est in alio aliquo salus. Nec enim aliud nomen est sub cælo datum hominibus, in quo oporteat nos salvos fieri.

Act. 5. 30, 31. Deus patrum nostrorum suscitavit Jesum, quem vos interemistis suspendentes in ligno. Hunc Principem & Salvatorem Deus exaltavit dextera sua.

Act. 13. 23. Huius Deus ex semine, secundum promissionem, eduxit Israël Salvatorem Jesum.

Act. 13. 47. Sic enim præcepit nobis Dominus, Posui te in lucem gentium, ut sis in salutem usque ad extremum terra.

Act. 28. 28. Notum ergo sit vobis, quoniam gentibus missum est hoc salutare Dei.

Rom. 5. 9, 10. Christus pro nobis mortuus est: multo igitur magis nunc iustificati in sanguine ipsius, salvum erimus ab ira per ipsum. Si enim, cum inimici essemus, reconciliati sumus Deo per mortem Filii ejus; multo magis reconciliati, salvum erimus in vita ipsius.

Eph. 2. 5. Et cum essemus mortui peccatis, convivificavit nos in Christo, cujus gratia estis salvati.

Eph. 5. 23. Quoniam vir caput est mulieris, sicut Christus caput est Ecclesie; ipse Salvator corporis ejus.

Philipp. 3. 20. Nostra autem conversatio in cælis est, unde etiam Salvatorem expectamus Dominum nostrum Jesum Christum.

1. Tim. 1. 15. Fidelis sermo, & omni acceptione dignus, quod Christus Jesus venit in hunc mundum peccatores salvos facere, quorum primus ego sum.

Tit. 1. 4. Tuo dilecto filio, secundum communem fidem, gratia & pax à Deo Patre, & Christo Jesu Salvatore nostro.

Tit. 2. 13. Expectantes beatam spem, & adventum glorie magni Dei, & Salvatoris nostri Jesu Christi.

Tit. 3. 4, & seq. Cum autem benignitas & humanitas apparuit Salvatoris nostri Dei, non ex operibus justitia, que fecimus nos; sed secundum suam misericordiam salvos nos fecit, per lavacrum regenerationis & renovationis Spiritus sancti, quem effudit in nos abunde per Jesum Christum Salvatorem nostrum, ut iustificati gratia ipsius, hæredes simus secundum spem vita æterna.

Ebr. 2. 10. Decēbat enim eum propter quem omnia, & per quem omnia, qui multos filios in gloriam adduxerat, auctorem salutis eorum per passionem consummare.

Ebr. 5. 8, 9. Et quidem cum esset Filius Dei, didicit ex his que passus est, obedientiam; & consummatus factus est omnibus obtemperantibus sibi causa salutis æternæ.

Ebr. 7. 25. Unde & salvare in perpetuum

potest accedentes per semetipsum ad Deum.

Ebr. 9. 28. Sic & Christus semel oblatum est ad multorum exhaurienda peccata; secundo sine peccato apparebit expectantibus se in salutem.

2. Petr. 1. 1. Simon Petrus, servus & Apostolus Jesu Christi, iis qui coequalem nobiscum sortiti sunt fidem, in iustitia Dei nostri, & Salvatoris Jesu Christi. Et 1. 11. & 2. 20. & 3. 2, 18.

1. Joh. 4. 9, 14. In hoc apparuit charitas Dei in nobis, quoniam Filium suum unigenitum misit Deus in mundum, ut vivamus per eum Et nos vidimus, & testificamur, quoniam Pater misit Filium suum, Salvatorem mundi.

CAPUT CLXX.

Varii Jesu typi colliguntur è Veteri Testamento.

I. Adamus, II. Abel, III. Noachus, IV. Melchisedecus, V. Isaacus, VI. Arius ab Abrabamo immolatus, VII. Josephus, VIII. Agnus in festo Paschæ die immolari solitus, IX. Columna ignea, Manna, Rupes in deserto aquas fundens, X. Hircus *δαιμονίου*, XI. Serpens æneus, XII. Moses, XIII. Aaron, XIV. Josue, XV. Samson, XVI. Samuel, XVII. David, XVIII. Salomon, XIX. Jonas, XX. Eliacimus Helicie filius, XXI. Jeremias, XXII. Zorobabel, XXIII. & Jesus Josedecides.

Adamus,

I. **SUBJECIMUS** Lectorum oculis Prophetias omnes Veteris Testamenti illarum exitus continetur. Prophetias omnes dico, nam si quæ fortasse in tanta copia diligentiam effugit nostram, vel brevitatis studio prætermissa fuit, vel præ tot aliis clarissimis & apertissimis, quas proferimus, non magni certe momenti censenda est. Si tamen ita loqui fas est, cum prædictio nulla *ωσαυτως* Christi Jesu, pondere ac dignitate careat. Nunc quoniam diximus supra, duplex in sacris Codicibus veteriorum genus extare, alterum per verba, per signa alterum, cum jam priori generi satisfecerimus, aliud nobis superest exequendum, quod brevioris gyro circumscribimus. Primum dat Jesu typum, hominum omnium parens Adamus, vel ipso monstrante Apostolo, qui formam eum esse futuri pronuntiat. Tum deinde hanc inter ipsos comparationem instituit: *Igitur sicut per unius delictum in omnes homines in condemnationem, sic & per unius justitiam in omnes homines in justificationem vite. Sicut enim per inobedientiam unius hominis, peccatores constituti sunt multi; ita & per unius obedientiam, justii constituantur multi.* Tum alibi: *Nunc autem Christus resurrexit à mortuis, primitia dormientium: quoniam quidem per hominem mors, & per hominem resurrectio mortuorum. Et sicut in Adam omnes moriuntur, ita & in Christo omnes vivificabuntur.* Deinde: *Factus est primus homo Adam in animam viventem; novissimus Adam in spiritum vivificantem Primus homo de terra, terrenus; secundus homo de celo, celestis. Qualis terrenus, tales & terreni: & qualis celestis, tales & celestes. Igitur sicut portavimus imaginem terreni, portemus & imaginem celestis.* Huc adde, utrumque fuisse Filium Dei: nam stemma Christi Jesu pertexens Lucas, Adamum appellat Filium Dei, & à Jesu filio Dei hanc seriem auspiciatus, in Adamo Dei filio desinit. Sexto die creatur Adamus: sexto die mortem subit Christus. Ad imaginem Dei creatus est Adamus: *Jesus est imago Dei invisibilis, & figura substantie ejus, & speculum sine macula Dei majestatis, & imago bonitatis illius.* De terra virgine factus est Adamus, Jesus de puella virgine. Adamum jussit Deus dominari piscibus maris, & volatilibus cæli, & universis animantibus que moventur super terram: datam sibi omnem potestatem in cælo & in terra prædicat Jesus. Conjugium Adami & Evæ, individuum

Rom. 5. 14, 18, 19.

1. Cor. 15. 20, & seq.

Luc. 3. 38.

Col. 1. 15.
Ebr. 1. 3.
Sap. 7. 26.
Philipp. 2. 6.
Gen. 1. 28.
Matth. 28. 18.